

předpisu netřeba. Neboť tříměsíční příročí neposkytuje se z důvodů procesuálních, nýbrž jako lhůta pro zotavenou dlužníka, jehož hospodářská zdatnost byla účastí na válce oslabena. Na tomto stanovisku stálo již nařízení ze dne 4. ledna 1917 čís. 11 ř. zák. (»Wiener Zeitung« ze dne 10. ledna 1917 čís. 6) a totéž stanovisko došlo výrazu v § 8, odstavec třetí až sedmý nařízení ze dne 28. prosince 1918 čís. 3 sb. z. a n. na rok 1919.

Čís. 425

Drahocenný, pro dlužníka při výkonu povolání nepostrádatelný předmět nelze dle § 251, čís. 5 ex. ř. vyloučiti z exekuce, nabídne-li vymáhající věřitel dříve, než stane se rozhodnutí o návrhu na vyloučení z exekuce, dlužníku do vlastnictví předmět téhož druhu, potřebám dlužníka touž měrou vyhovující, co do jakosti ovšem méněcenný.

(Rozh. ze dne 24. února 1920, R II 32/20.)

Výkonný orgán zabavil dlužníku (obchodnímu jednateli) kromě jiných věcí též zlaté hodinky se řetízkem. Vymáhající věřitel nabídl ihned po té dlužníku do vlastnictví hodinky stříbrné. Návrhu dlužníkovu, by exekuce ohledně zlatých hodinek byla zastavena, exekuční soud nevyhověl, rekursní soud však ku stížnosti dlužníkově exekuci v tomto rozsahu zastavil. **Důvody:** Byly-li drahocenné hodinky dlužníku nepostrádatelnými v době zabavení (§ 251, čís. 5 ex. ř.), nemůže je vymáhající věřitel učiniti zabavitelnými již tím, že se nabídne prostřednictvím výkonného orgánu dlužníkovi, že mu dá do vlastnictví náhradou jiné, méněcenné hodinky. Vždyť výkonný orgán určuje, zda předmět jest nepostrádatelným, dle doby zabavení a musel by proto náhradní předmět býti dlužníku předán již v době zabavení. Bez významu jest však, složí-li vymáhající věřitel náhradní hodinky teprve po té, kdy zabavení bylo vykonáno, ježto výkonný orgán musí zkoumati způsobilost náhradního předmětu v době zabavení. Rekursní soud může kromě toho přezkoumávati zákonnost napadnutého usnesení pouze dle stavu spisů prvé stolice, nemůže tudíž vzíti zřetele k tomu, byly-li náhradní hodinky teprve po té složeny. Vymáhající věřitel může se však domáhati, složiv dříve náhradní hodinky k soudu, by zlaté hodinky byly znovu zabaveny.

Nejvyšší soud obnovil usnesení exekučního soudu.

Důvody:

Předem jest řešiti otázku, zde jest přípustna exekuce na předmět, jenž jinak z důvodů § 251, čís. 5 ex. ř. pro nepostrádatelnost při výkonu dlužníkovy povolání z exekuce jest vyloučen, jenž však jest drahocenný, v tom případě, když věřitel za drahocenný předmět poskytne dlužníkovi náhradou předmět co do druhu stejný, potřebám dlužníka vyhovující, co do jakosti však méněcenný. Otázku tu sluší zodpověděti kladně. Jest ovšem pravda, že exekuční řád v té příčině nemá žádného usta-

novení, to však nebylo by postačitelým důvodem pro záporné řešení otázky. Obmezení exekuce v exekučním řádu v § 251 stanovená, sledují účel, chrániti hospodářskou existenci dlužníkovu, tímto účelem jest však také vytýčena mez těchto obmezení. Nemůže býti pochybností o tom, že vyloučení předmětu některého z exekuce, jenž pro svou drahocennost by byl vhodným objektem pro krytí pohledávky věřitelovy, když předmět ten může býti nahrazen jiným předmětem téhož druhu, který potřebám dlužníkovým slouží touž měrou, jako onen drahocenný, přesahovala by rámec ochrany dlužníka, kterou mu zákon chce poskytnouti. Jest myslitelné a také v konkrétním případě možno, že dlužník má věci, jež dle druhu jsou k vykonávání jeho povolání potřebny, z drahého materiálu a v přepychovém provedení, a měly-li by takové věci bez možnosti, by věřitel je nahradil jinými téhož druhu, býti vyloučeny z exekuce, mohlo by to vésti k tomu, že by dlužník třeba veškeré své jmění v takové předměty investoval, by své jmění takto od exekuce uchránil. To zajisté úmyslem ustanovení exekučního řádu není. Dlužno však uvážiti i toto: Tím, že věřitel nabídl dlužníkovi náhradní předmět, dávaje mu jej do vlastnictví, přestal býti onen původní předmět pro dlužníka nevyhnutelně potřebným, potřebám jeho povolání dostává předmět náhradní a tím stává se onen původní předmět pro dlužníka postrádatelným, přebytečným, a tím odpadá ohledně původního předmětu ochrana, kterou exekuční řád dlužníkovi z důvodů sociálně politických poskytuje, neboť důvod ochrany té pominul. Tím, že dlužníkovi se poskytuje předmět náhradní, uvolňuje se předmět původní a může býti exekuci podroben. Soud rekursní jest též na stanovisku, že poskytnutím náhradního předmětu jest exekuce na původní předmět přípustná, než přec vyhověl návrhu na zastavení exekuce zabavením zlatých kapsních hodinek. Předese latí dlužno, že dle zájemního protokolu byly zabaveny zlaté hodinky se zlatým řetízku, a že když i ohledně hodinek jest za to míti, že pro exekuta při výkonu jeho povolání (ať již jako obchodního jednatele nebo samostatného obchodníka) jsou nutny, neplatí to ohledně zlatého řetízku; pochybil tedy soud exekuční, když exekuci zastavil jak ohledně hodinek tak i ohledně řetízku. Než i ohledně hodinek nelze přisvědčiti názoru soudu rekursního, že by předmět náhradní musil býti poskytnut v okamžiku předsevzetí zabavení. Důsledné provedení tohoto názoru vedlo by k tomu prakticky nemožnému konci, že by věřitel, chtěje předsevzítí exekuční zájem svršků, musil k výkonu exekuce s sebou přinést celé skladiště různých věcí, by po případě pro tu kterou věc měl ihned po ruce předmět náhradní. Ostatně však přehlíží soud rekursní, že uvedené hodinky se řetízku byly de facto zabaveny, a že teprve po provedeném exekučním zájmu dlužník se domáhá výroku, že se exekuce zastavuje, poněvadž dle jeho tvrzení hodinky ty k výkonu svého povolání potřebuje. Věřitel nabídl ještě před rozhodnutím o tomto návrhu jako náhradu dlužníkovi do vlastnictví hodinky stříbrné, a proto soud rekursní, když zkoumal zákonnost usnesení exekučního soudu dle stavu spisů, jaký byl při rozhodování soudem exekučním, nesměl okolností té prezíratí a nejsou při správném posouzení stavu věci vývody jeho usnesení, vztahující se na opožděnost nabídky věřitelovy, opodstatněny.